

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 28 september 2006 *

I mål C-467/04,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 35 EU, som framställts av Audiencia Provincial de Málaga (Spanien), genom beslut av den 8 juli 2004 som inkom till domstolen den 2 november 2004, i brottmålet mot

Giuseppe Francesco Gasparini,

José Mª L.A. Gasparini,

Guiseppe Costa Bozzo,

Juan de Lucchi Calcagno,

Francesco Mario Gasparini,

José A. Hormiga Marrero,

Sindicatura Quiebra,

* Rättegångsspråk: spanska.

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P. Jann samt domarna N. Colneric (referent), J.N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič och E. Levits,

generaladvokat: E. Sharpston,
justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 16 mars 2006,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- G.F. Gasparini, genom H. Oliva García, L. Pinto, I. Ayala Gómez och P. González Rivero, abogados,
- J. Mª L.A. Gasparini, genom C. Font Felú, abogado,
- G. Costa Bozzo, genom L. Rodríguez Ramos, abogado, och J.C. Randón Reyna, procurador,
- J. de Lucchi Calcagno, genom F. García Guerrero-Strachan, abogado, och B. De Lucchi López, procuradora,

- F.M. Gasparini, genom J. García Alarcón, abogado,
- Spaniens regering, genom M. Muñoz Pérez, i egenskap av ombud,
- Frankrikes regering, genom J.-C. Niollet, i egenskap av ombud,
- Italiens regering, genom I.M. Braguglia, i egenskap av ombud, biträdd av G. Aiello, avvocato dello Stato,
- Nederländernas regering, genom H.G. Sevenster, C. Wissels och C. ten Dam, samtliga i egenskap av ombud,
- Polens regering, genom T. Nowakowski, i egenskap av ombud,
- Europeiska gemenskapernas kommission, genom L. Escobar Guerrero, W. Bogensberger och F. Jimeno Fernández, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 15 juni 2006 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 54 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna (EGT L 239, 2000, s. 19) (nedan kallad tillämpningskonventionen), vilken undertecknades i Schengen den 19 juni 1990, samt tolkningen av artikel 24 EG.

- 2 Begäran har framställts i ett brottmål mot Guiseppe Francesco Gasparini, Jose Mª L. A. Gasparini, G. Costa Bozzo, Juan de Lucchi Calcagno, Francesco Maria Gasparini, José A. Hormiga Marrero samt mot Sindicatura Quiebra, vilka misstänks ha fört in smugglad olivolja på den spanska marknaden.

Tillämpliga bestämmelser

Den gemenskapsrättsliga lagstiftningen

- 3 Enligt artikel 1 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar, vilket fogats till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen genom Amsterdam-

fördraget (nedan kallat protokollet), har tretton medlemsstater i Europeiska unionen, däribland Konungariket Spanien och Republiken Portugal, bemyndigats att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan inom tillämpningsområdet för Schengenregelverket, såsom detta definieras i bilagan till detta protokoll.

- 4 Schengenregelverket består enligt denna definition bland annat av avtalet om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken (EGT L 239, 2000, s. 13), vilket undertecknades i Schengen den 14 juni 1985 (nedan kallat Schengenavtalet) och av tillämpningskonventionen.
- 5 Enligt artikel 2.1 första stycket i protokollet skall Schengenregelverket från och med den tidpunkt då Amsterdamfördraget träder i kraft omedelbart gälla för de tretton medlemsstater som avses i artikel 1 i protokollet.
- 6 Europeiska unionens råd antog med tillämpning av artikel 2.1 andra stycket andra meningen i protokollet den 20 maj 1999 beslut 1999/436/EG om fastställande, i enlighet med relevanta bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om Europeiska unionen, av rättslig grund för samtliga bestämmelser och beslut som utgör Schengenregelverket (EGT L 176, s. 17). Av artikel 2 i detta beslut jämförd med bilaga A följer att rådet har valt artiklarna 34 EU och 31 EU, vilka ingår i avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen — med rubriken ”Bestämmelser om polissamarbete och straffrättsligt samarbete” — som rättslig grund för bestämmelserna i artiklarna 54–58 i tillämpningskonventionen.
- 7 Artiklarna 54–58 i tillämpningskonventionen utgör kapitel 3, som har rubriken Principen non bis in idem (icke två gånger i samma sak) och som ingår i avdelning III i nämnda konvention med rubriken Polis och säkerhet.

- 8 Artikel 54 i tillämpningskonventionen har följande lydelse:

”En person beträffande vilken fråga om ansvar prövats genom lagakraftätagande dom hos en avtalsslutande part, får inte åtalas för samma gärning av en annan part, under förutsättning att, vid fällande dom, straffet avtjänats eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagarna hos den part hos vilken avkunnandet ägt rum.”

- 9 I artikel 3 i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, s. 1), som har rubriken ”Skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern skall vägras”, föreskrivs följande:

”Den rättsliga myndigheten i den verkställande medlemsstaten (nedan kallad den verkställande rättsliga myndigheten) skall vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder i följande fall:

...

- 2) Om det framgår av de uppgifter som står till den verkställande rättsliga myndighetens förfogande att den eftersöktes ansvar för samma gärning prövats genom lagakraftätagande dom i en medlemsstat, under förutsättning att straffet, vid fällande dom, avtjänats eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas enligt lagstiftningen i den medlemsstat i vilken avkunnandet ägt rum.

....”

- 10 Artikel 4 i det nämnda rambeslutet, som har rubriken "Skäl till att verkställighet av den europeiska arresteringsordern får vägras", har följande lydelse:

"Den verkställande rättsliga myndigheten får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder:

...

- 4) om åtal för brottet eller verkställigheten av straffet preskriberats enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning och gärningarna omfattas av denna medlemsstats behörighet enligt dess egen strafflagstiftning,

..."

- 11 Domstolens behörighet att meddela ett förhandsavgörande om tolkningen av frågor som omfattas av avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen regleras i artikel 35i detsamma.
- 12 Konungariket Spanien har förklarat att det godtar domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden om giltigheten och tolkningen av rättsakter som avses i artikel 35 EU i enlighet med punkterna 2 och 3 a i denna artikel (EGT C 120, 1999, s. 24).

13 Artikel 24 EG har följande lydelse:

”Varor som kommer från tredje land skall anses vara i fri omsättning i en medlemsstat, om importformaliteterna har uppfyllts och tillämpliga tullar och avgifter med motsvarande verkan har tagits ut i denna medlemsstat och hel eller partiell restitution av sådana tullar och avgifter inte har lämnats.”

Den nationella lagstiftningen

14 Artikel 1.1 första och andra styckena i lag nr 7/1982 av den 13 juli 1982 om ändring av lagstiftningen rörande smuggling, i vilken brott och administrativa förseelser på detta område regleras (BOE nr 181, av den 30 juli 1982, s. 20623), har följande lydelse:

”1. En person är skyldig till varusmuggling, om värdet på varorna i fråga är lika med eller överstiger en miljon pesetas, och vederbörande

- 1) infört eller utfört varor som på ett lagligt sätt har satts i omsättning, utan att deklarerat dem hos tullmyndigheten;
- 2) genomför affärstransaktioner, innehar eller sätter varor i omlopp vilka härrör från utlandet, och som lagligen satts på marknaden, utan att fullgöra de i lag uppställda villkoren för införsel.”

- 15 Enligt artikel 847 i straffprocesslagen (ley de enjuiciamiento criminal) är det inte möjligt att väcka talan mot ett beslut av Audiencia Provincial i dess egenskap av överklagandeinstans.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 16 Enligt Audiencia Provincial de Málaga finns det klara indikationer på att bolaget Minervas aktieägare och direktörer vid något tillfälle år 1993, beslutade att föra in bomolja (det vill säga raffinerad olivolja) från Tunisien och Turkiet via hamnen i Setúbal (Portugal). Oljan deklarerades inte hos tullmyndigheterna. Varorna skall därefter ha transporterats med lastbil från Setúbal till Málaga (Spanien). De tilltalade har utvecklat ett system med falska fakturor enligt vilka oljan förefaller härröra från Schweiz.
- 17 Enligt den hänskjutande domstolen fastställde Supremo Tribunal de Justiça (Portugal), efter överklagande av den dom som Tribunal de Setúbal meddelat, att den bomolja som förts in i Portugal i tio fall kom från Tunisien och i ett fall från Turkiet och att en mindre mängd än den som verkligen förts in hade deklarerats hos de portugisiska tullmyndigheterna.
- 18 Supremo Tribunal de Justiça frikände, i det där anhängiga målet, två av de tilltalade på grund av preskription. De står nu även tilltalade i målet vid den hänskjutande domstolen.

19 Audiencia Provincial de Málaga har förklarat att den har att avgöra huruvida varusmuggling har begåtts eller om ett sådant brott i stället är uteslutet med hänsyn till den negativa rättskraften hos den lagakraftäggande dom som meddelats av Supremo Tribunal de Justicia eller till att varorna är i fri omsättning i gemenskapen.

20 Mot denna bakgrund beslutade Audiencia Provincial de Málaga att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

- ”1) Är ett avgörande genom vilket en domstol i en medlemsstat har prövat huruvida ett brott är preskriberat bindande för domstolarna i övriga medlemsstater?
- 2) Kan ett frikännande på grund av brottspreskription ha verkningar för personer som står åtalade i en annan medlemsstat när gärningarna är identiska? Omfattas med andra ord personer som står åtalade för samma gärning i en annan medlemsstat av denna preskription?
- 3) Kan, i de fall brottmålsdomstolar i en medlemsstat i ett mål om smuggling inte anser det vara styrkt att varorna kommer från tredjeland och därför frikänner de tilltalade, domstolarna i en annan medlemsstat vidga undersökningen i syfte att bevisa att varorna har förts in från tredjeland utan att tull har erlagts?

4) Kan, i de fall en brottmålsdomstol i en medlemsstat inte har ansett det vara styrkt att varor har förts in illegalt i gemenskapen eller har ansett att smugglingsbrottet är preskriberat,

a) varorna anses vara i fri omsättning i övriga medlemsstater,

b) varornas utsläppande på marknaden i en annan medlemsstat, efter importen till den medlemsstat som meddelat frikännande dom, anses vara en fristående och därmed straffbar gärning eller skall den i stället ses som en integrerad del av importen?"

Domstolens behörighet

21 Det följer av punkterna 12 och 15 ovan att domstolen, i enlighet med artikel 35.1–35.3 a EU, i detta fall är behörig att meddela förhandsavgörande om tolkningen av artikel 54 i tillämpningskonventionen.

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

22 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida principen *ne bis in idem* som kommer till uttryck i artikel 54 i tillämpningskonventionen är tillämplig på en lagakraftätagande dom av en domstol i en avtalsslutande stat genom vilken en tilltalad frikänns därför att det brott för vilket åtal väckts är preskriberat.

- 23 Enligt artikel 54 kan en person inte bli åtalad i en avtalsslutande stat för en gärning för vilken fråga om ansvar redan har prövats genom lagakraftäggande avgörande i en annan avtalsslutande stat, under förutsättning att, vid fällande dom, straffet avtjänats eller är under verkställighet eller inte längre kan verkställas.
- 24 Artikel 54 i tillämpningskonventionen består av en enda mening och huvudsatsen innehåller inte någon hänvisning till innehållet i den lagakraftäggande domen. Den är inte enbart tillämplig på fällande domar (se, för ett liknande resonemang, domen som har avkunnats denna dag i mål C-150/05, Van Straaten, REG 2006, s. I-9327, punkt 56).
- 25 Principen *ne bis in idem* som kommer till uttryck i artikel 54 i tillämpningskonventionen är alltså tillämplig på ett avgörande av de rättsliga myndigheterna i en avtalsslutande stat genom vilket en misstänkt frikänns genom ett lagakraftäggande avgörande på grund av bristande bevisning (domen i det ovannämnda målet Van Straaten, punkt 62).
- 26 I målet vid den nationella domstolen har frågan uppkommit om detta även gäller i fall av frikännande genom lagakraftäggande dom därför att det brott för vilket åtal väckts är preskriberat.
- 27 Det är ostridigt att syftet med artikel 54 i konventionen är att säkerställa att en person inte åtalas för samma gärning i flera medlemsstater på grund av att han utövat sin rätt till fri rörlighet (dom av den 11 februari 2003 i de förenade målen C-187/01 och C-385/01, Gözütok och Brügge, REG 2003, s. I-1345, punkt 38, och domen som har avkunnats denna dag i det ovannämnda målet Van Straaten, punkt 57). Detta medför en viss trygghet för personer som åtalats och sedan frikänts. Dessa skall kunna röra sig fritt utan att behöva frukta ett nytt åtal för samma gärning i en annan avtalsslutande stat.

- 28 Att inte tillämpa artikel 54 i tillämpningskonventionen då en domstol i en avtalsslutande stat, till följd av en brottmålstalan, har frikänt den tilltalade genom en lagakraftätagande dom därför att det brott för vilket åtal väckts var preskriberat, skulle äventyra uppfyllandet av detta syfte. En sådan persons ansvar kan därför anses ha varit föremål för prövning genom lagakraftätagande dom i den mening som avses i den bestämmelsen.
- 29 De avtalsslutande staternas lagstiftning rörande preskriptionstider har förvisso inte varit föremål för harmonisering. Det finns emellertid inte någon bestämmelse i vare sig avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen, om polissamarbete och straffrättsligt samarbete — vars artiklar 34 och 31 har valts som rättslig grund för artiklarna 54–58 i tillämpningskonventionen — Schengenavtalet eller tillämpningskonventionen själv, enligt vilken tillämpningen av artikel 54 i tillämpningskonventionen förutsätter en harmonisering eller åtminstone en tillnärmning av medlemsstaternas strafflagstiftning beträffande sådana omständigheter som medför att sådana åtal inte längre kan väckas (domen i de ovannämnda förenade målen, Gözütok och Brügge, punkt 32), och mer allmänt harmonisering eller tillnärmning av medlemsstaternas strafflagstiftning (se dom av den 9 mars 2006 i mål C-436/04, Van Esbroeck, REG 2006, s. I-2333, punkt 29).
- 30 Det skall tilläggas att tillämpningen av principen *ne bis in idem*, som slås fast i artikel 54 i tillämpningskonventionen, förutsätter med nödvändighet att det råder ett ömsesidigt förtroende mellan de avtalsslutande staterna vad gäller deras respektive straffrättsliga system och att var och en av dem godtar att gällande straffrättsliga bestämmelser i övriga avtalsslutande stater tillämpas, även om en tillämpning av den egna nationella rätten skulle leda till ett annat resultat (domen i det ovannämnda målet Van Esbroeck, punkt 30).
- 31 Rambeslut 2002/584 utgör inte hinder för att principen *ne bis in idem* tillämpas vid fall av frikännande genom lagakraftätagande dom i ett fall då det brott för vilket åtal väckts var preskriberat. Enligt artikel 4 punkt 4 i rambeslutet, som har åberopats av den nederländska regeringen i dess yttrande till domstolen, får den verkställande rättsliga myndigheten vägra att verkställa den europeiska arresteringsordern bland annat om åtal för brottet eller verkställigheten av straffet preskriberats enligt den verkställande medlemsstatens lagstiftning och gärningarna omfattas av denna

medlemsstats behörighet enligt dess egen strafflagstiftning. Denna möjlighet att neka verkställighet förutsätter inte att det finns en dom enligt vilken åtal för brottet eller verkställigheten av straffet preskriberats. Den situation i vilken en eftersökt persons ansvar för samma gärning prövats genom lagakraftäggande dom i en medlemsstat regleras i artikel 3 punkt 2 i nämnda rambeslut, i vilket det föreskrivs omständigheter som medför att verkställighet av den europeiska arresteringsordern skall vägras.

32 Det skall, med hänsyn till att det nationella målet är komplicerat, betonas att det åligger den nationella domstolen att undersöka om den gärning som prövats genom lagakraftäggande dom är identisk med den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen.

33 Av det ovan anförda följer att den första frågan skall besvaras så att principen *ne bis in idem* som kommer till uttryck i artikel 54 i tillämpningskonventionen är tillämplig på ett lagakraftäggande avgörande av en domstol i en avtalsslutande stat, genom vilket en tilltalad frikänns därför att det brott för vilket åtal väckts är preskriberat.

Den andra frågan

34 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i vilka personer som kan omfattas av principen *ne bis in idem*.

35 I detta hänseende framgår det tydligt av artikel 54 i tillämpningskonventionen att endast personer beträffande vilka fråga om ansvar har prövats genom ett lagakraftäggande avgörande omfattas av denna princip.

- 36 Denna tolkning bekräftas av syftet med bestämmelserna i avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen, vilket anges i artikel 2 första stycket fjärde strecksatsen EU, det vill säga "att bevara och utveckla unionen som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer garanteras samtidigt som lämpliga åtgärder vidtas avseende ... förebyggande och bekämpande av brottslighet".
- 37 Sålunda skall den andra frågan besvaras så, att principen *ne bis in idem*, som kommer till uttryck i artikel 54 i tillämpningskonventionen, inte är tillämplig på andra personer än dem beträffande vilka fråga om ansvar har prövats genom ett lagakraftgående avgörande i en avtalsslutande stat.

Den tredje frågan

- 38 Den tredje frågan grundas på antagandet att en brottmålsdomstol i en medlemsstat har fastställt, vid bedömningen av huruvida en person har gjort sig skyldig till varusmuggling, att det inte har utretts huruvida en vara härrör från ett tredjeland.
- 39 Ett sådant antagande överensstämmer inte med de faktiska omständigheterna i målet vid den nationella domstolen, som de har beskrivits av den domstolen och återgetts i punkterna 16 och 18 i förevarande dom.
- 40 Majoriteten av de tilltalade i målet vid den hänskjutande domstolen har förvisso gjort gällande att denna har gjort en felaktig tolkning av domen som meddelats av Supremo Tribunal de Justiça. De har anfört att Supremo Tribunal de Justiça, tvärtemot vad som har gjorts gällande i beslutet om hänskjutande, inte har funnit att en mindre mängd än den som verkligen förts in hade deklarerats hos de portugisiska tullmyndigheterna. Enligt de tilltalade avslutades det straffrättsliga förfarandet avseende varusmuggling och urkunds förfalskning på grund av preskription, vilket har fastslagits genom ett domstolsavgörande som meddelats före förhandlingen vid

den nämnda domstolen. De tilltalade frikändes dessutom avseende en talan om skadestånd som hade väckts inom ramen för samma förfarande, på den grunden att de faktiska omständigheter som lades dem till last inte bevisats.

- 41 Det skall i detta avseende påminnas om att den ordning som föreskrivs i artikel 234 EG kan tillämpas på förfarandet för förhandsavgörande enligt artikel 35 EU, med förbehåll för vad som föreskrivs i den sistnämnda bestämmelsen (se dom av den 16 juni 2005 i mål C-105/03, Pupino, REG 2005, s. I-5285, punkt 28). I ett förfarande enligt artikel 234 EG, vilken grundar sig på en tydlig funktionsfördelning mellan de nationella domstolarna och EG-domstolen, är det den nationella domstolen som skall bedöma omständigheterna i målet. Domstolen är alltså endast behörig att uttala sig om tolkningen eller giltigheten av en gemenskapsrättsakt på grundval av de uppgifter som den nationella domstolen har lämnat (se bland annat dom av den 16 juli 1998 i mål C-235/95, Dumon och Froment, REG 1998, s. I-4531, punkt 25, och av den 16 oktober 2003 i mål C-421/01, Traunfellner, REG 2003, s. I-11941, punkt 21).
- 42 Det föreligger emellertid tvivel om huruvida den tredje frågan skall prövas mot bakgrund av den hänskjutande domstolens tolkning av domen som meddelats av Supremo Tribunal de Justiça.
- 43 Domstolen finner, beträffande en sådan tolkning, att antagandet på vilket den tredje frågan grundas, nämligen att de tilltalade frikändes därför att bevisning om att varorna hade sitt ursprung i ett land utanför gemenskapen saknades eller var bristande, är oriktigt.
- 44 Enligt domstolens fasta rättspraxis är domstolen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts avser tolkningen av gemenskapsrätten, men det ankommer även, i undantagsfall, på den att — för att pröva sin egen behörighet — undersöka de omständigheter som har föranlett den nationella domstolen att begära ett förhandsavgörande. Domstolen har endast möjlighet att underlåta att besvara en tolkningsfråga från en nationell domstol när det är

uppenbart att den begärda tolkningen av gemenskapsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för talan i målet vid den nationella domstolen, när frågan är hypotetisk eller när domstolen inte har tillgång till de uppgifter om omständigheterna i målet och om relevant nationell rätt som krävs för att den skall kunna ge ett användbart svar på de frågor som har ställts till den (se, bland annat, dom av 11 juli 2006 i mål C-13/05, Chacón Navas, REG 2006, s. I-6467, punkterna 32 och 33 och där angiven rättspraxis).

45 Mot bakgrund av den hänskjutande domstolens beskrivning av de faktiska omständigheterna i förevarande fall, avser den tredje frågan ett hypotetiskt problem.

46 Domstolen kommer därför inte att besvara denna fråga.

Den fjärde frågan

47 Av samma skäl som de som räknas upp i punkterna 41–45 i förevarande dom kan den fjärde frågan inte prövas då den är grundad på ett antagande om att de tilltalade frikändes därför att bevisning saknades eller var bristande. Den kan däremot prövas i den mån den rör det fallet att en medlemsstats domstol har funnit att ett smuglingsbrott är preskriberat.

Den fjärde frågan, delfråga a

48 Den hänskjutande domstolen har ställt den fjärde frågan, delfråga a, för att få klarhet i huruvida det kan härledas från ett lagakraftäggande avgörande av en domstol i en avtalsslutande stat, som har funnit att ett smuglingsbrott är preskriberat, att varan i fråga är i fri omsättning i andra medlemsstater.

- 49 I enlighet med artikel 24 EG skall tre villkor vara uppfyllda för att varor som härrör från tredjeland skall anses vara i fri omsättning i en medlemsstat. Varor anses vara i fri omsättning i en medlemsstat om importformaliteter har uppfyllts, tillämpliga tullar och avgifter med motsvarande verkan har tagits ut i denna medlemsstat, och hel eller partiell restitution av sådana tullar och avgifter inte har lämnats för dessa varor.
- 50 De aktuella varornas rättsliga status ändras inte av att domstolen i en medlemsstat fastslår att det smugglingsbrott som en tilltalad misstänks för är preskriberat.
- 51 Principen *ne bis in idem* är endast tvingande för domstolarna i en avtalsslutande stat i den utsträckning den utgör hinder för att en tilltalad beträffande vilken fråga om ansvar redan prövats genom lagakraftäggande avgörande i en annan avtalsslutande stat åtalas en andra gång för samma gärning.
- 52 Den fjärde frågan, delfråga a, skall besvaras så att en brottmålsdomstol i en avtalsslutande stat inte kan anse att en vara är i fri omsättning i den staten enbart på grund av att en brottmålsdomstol i en annan avtalsslutande stat har fastslagit, beträffande samma vara, att smugglingsbrottet är preskriberat.

Den fjärde frågan, delfråga b

- 53 Den hänskjutande domstolen har ställt den fjärde frågan, delfråga b, för att få klarhet i huruvida utsläppande av en vara på marknaden i en annan medlemsstat, efter att den förts in i den medlemsstat där frikännande på grund av preskription har ägt rum, utgör samma gärning eller utgör ett handlande som är oberoende av införseln till den första medlemsstaten.

- 54 Det enda relevanta kriteriet för tillämpningen av artikel 54 i tillämpningskonventionen är huruvida de konkreta gärningarna är identiska i den meningen att de utgör en helhet av konkreta omständigheter som är oupplösligt förbundna med varandra (se domen i det ovannämnda målet Van Esbroeck, punkt 36).
- 55 När det gäller den situation som är i fråga i målet vid den nationella domstolen kan den i princip anses bestå av en sådan helhet av omständigheter.
- 56 Den slutgiltiga bedömningen i detta hänseende ankommer emellertid på de behöriga nationella domstolarna, som skall fastställa huruvida de konkreta gärningarna i fråga utgör en helhet av omständigheter som är oupplösligt förbundna med varandra i tid och rum samt med hänsyn till deras syfte (se domen i det ovannämnda målet Van Esbroeck, punkt 38).
- 57 Det följer av det ovannämnda att utsläppandet av en vara på marknaden i en annan medlemsstat, efter att den förts in i den medlemsstat där frikännande på grund av preskription har ägt rum, kan vara att anse som "samma gärning" i den mening som avses i artikel 54 i tillämpningskonventionen.

Rättegångskostnader

- 58 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

- 1) Principen *ne bis in idem*, som kommer till uttryck i artikel 54 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna, vilken undertecknades i Schengen den 19 juni 1990, är tillämplig på ett lagakraftätagande avgörande av en domstol i en avtalsslutande stat genom vilket en tilltalad frikänns därför att det brott för vilket åtal väckts är preskriberat.
- 2) Den nämnda principen är inte tillämplig på andra personer än dem beträffande vilka fråga om ansvar prövats genom ett lagakraftätagande avgörande i en avtalsslutande stat.
- 3) En brottmålsdomstol i en avtalsslutande stat kan inte anse att en vara är i fri omsättning i den staten enbart på grund av att en brottmålsdomstol i en annan avtalsslutande stat har fastslagit, beträffande samma vara, att smuglingsbrottet är preskriberat.
- 4) Utsläppandet av en vara på marknaden i en annan medlemsstat, efter att den förts in i den medlemsstat där frikännande på grund av preskription har ägt rum, kan vara att anse som "samma gärning" i den mening som avses i artikel 54 i nämnda konvention.

Underskrifter